

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

Ex officio br. 401/2018

IZVEŠTAJ SA PREPORUKAMA

OMBUDSMANA REPUBLIKE KOSOVA

u vezi

Upravljanja i održavanja groblja

Upućeno:

G. Shpend Ahmeti-Gradonačelnik opštine Priština,
G. Burim Berisha-Gradonačelnik opštine Kosovo Polje,
G. Agim Aliu-Gradonačelnik opštine Uroševac,
G. Agim Velju-Gradonačelnik opštine Podujevo,
G. Ardian Gjini-Gradonačelnik opštine Đakovica,
G. Lutfi Haziri-Gradonačelnik opštine Gjilane,
G. Imri Ahmeti-Gradonačelnik opštine Lipljane,
G. Zenun Elezaj-Gradonačelnik opštine Klina,
G. Haki Rugova-Gradonačelnik opštine Istok,
G. Gazmend Muhaxheri-Gradonačelnik opštine Peć,
G. Bashkim Ramosaj-Gradonačelnik opštine Dečane,
G. Smajl Latifi-Gradonačelnik opštine Orahovac,
G. Qëndron Kastrati-Gradonačelnik opštine Kamenica,
G. Ragip Begaj-Gradonačelnik opštine Mališevo,
G. Besim Ilazi-Gradonačelnik opštine Kačanik,
G. Rufki Suma-Gradonačelnik opštine Hani Elezit,
G. Xhafer Gashi-Gradonačelnik opštine Obilić,
G. Shaban Shabani-Gradonačelnik opštine Dragaš,
G. Bali Muharremaj-Gradonačelnik opštine Suva Reka,
G. Agim Bahtiri-Gradonačelnik opštine južna Mitrovica,
G. Goran Rakić-Gradonačelnik opštine severna Mitrovica,
G. Vučina Janković- Gradonačelnik opštine Zvečan,
G. Svetislav Ivanović-Gradonačelnik opštine Novo Brdo,
G. Ramiz Lladrovci-Gradonačelnik opštine Glogovac,
G. Naim Ismajli-Gradonačelnik opštine Štimlje,
G. Bekim Jashari-Gradonačelnik opštine Skenderaj,
G. Sokol Haliti-Gradonačelnik opštine Vitina,

Priština, 25. oktobar 2018.

1

Cilj

1. Ovaj Izveštaj sa Preporukama ima za cilj da proceni stanje održavanja i upravljanja groblja u Republici Kosovo, sa posebnim fokusom na procenu realnog stanja groblja, kao i da preporuči odgovornim autoritetima u vezi mera koje treba preduzeti kako bi se ovo stanje poboljšalo.

Nadležnost Ombudsmana

2. Prema članu 135, par. 3 Ustava, "*Ombudsman ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere onda kada primijeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa.*"
3. Takođe, prema Zakonu br. 05/L-019 o Ombudsmanu, između ostalog Ombudsman ima sledeće nadležnosti i odgovornosti:
 - *Ombudsman ima nadležnost da obavi istragu bilo da bi odgovorio na podnetu žalbu ili samoinicijativno (ex officio), ako iz nalaza, dokaza i podnetih činjenica u podnesku ili iz stečenih saznanja na drugi način, ima osnova da proizilazi da su od strane vlasti kršena ljudska prava i slobode, utvrđene Ustavom, zakonima i drugim aktima, kao i međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima" (član 16. stav 4).*
 - *da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva; (član 18, podstav 1.2).*
 - *da preporučuje Vladi, Skupštini i drugim nadležnim institucijama Republike Kosovo o pitanjima koja se odnose na unapređivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i nediskriminacije; (član 18, podstav 1.5).*
 - *da objavi obaveštenja, mišljenja, preporuke, predloge i svoje izveštaje; (član 18, podstav 1.6).*

Opis stanja i aktivnosti Institucije Ombudsmana

4. Uzimajući u obzir da je upravljanje i održavanje gradskog groblja komunalna delatnost od opšteg interesa, na osnovu podataka prikupljenih u vezi lošeg stanja održavanja groblja, Ombudsman, dana 21. Juna 2018. godine, na osnovu člana 16, stav 4, Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, je pokrenuo istragu samoinicijativno (*ex officio*) u vezi procene stanja groblja u opštinama Republike Kosova.
5. U cilju procene stvarnog stanja groblja i njihovog održavanja, predstavnici Institucije Ombudsmana (IO), posetili su nekoliko groblja u opštinama Republike Kosova. Cilj ovih poseta bio je da se obezbedi opis stanja groblja, uzimajući u obzir najosnovnije kriterijume koje mora ispunjavati groblje da bi bilo odgovarajuće, pristupačno dostojanstveno i da zadovolji potrebe građana.
6. Tokom posete predstavnika IO, identifikovana su neka najelementarnija pitanja, koja treba da budu adresirana od strane lokalnih nadležnih autoriteta, u cilju regulisanja i unapređenja stanja upravljanja i postojećeg održavanja groblja u nekoliko opština Republike Kosova.

7. Gradsko groblje u Prištini ima ogradu, ali ona nije kompletna i održavana, dok u nekim delovima ograda u potpunosti nedostaje. Briga za čistoću i zelenilo na groblju nije na odgovarajućem nivou. Ima smeća, a neki grobovi su prekriveni travom. U nekim delovima groblja nedostaju pešačke staze, dok postojeće staze nisu dobro održavane. Lokacija groblja nije pogodna jer je teren prilično strm. Pravoslavno i katoličko groblje ima ogradu, ali groblje nema potrebno održavanje zelenila. Neki od grobova su prekriveni travom i žbunjem i nema dovoljno pešačkih staza.
8. Gradsko groblje u Podujevu je ograđeno ogradom koja je kompletna i održavana. Na groblju nema dovoljno pešačkih staza, održavanje čistoće i zelenila je na nivou. Lokacija groblja je pogodna, ali nema dovoljno prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ima ogradu koja je veoma oštećena, nema pešačke staze, zelenilo se ne održava, trava i žbunje prekrivaju groblje i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
9. Gradsko groblje u Uroševcu je ograđeno ogradom, postoje pešačke staze. Održavanje čistoće i zelenila nije na odgovarajućem nivou. Lokacija groblja je pogodna, ali nema prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ima ogradu, ali nemaju pešačke staze, zelenilo se ne održava, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
10. Gradsko groblje u Đakovici, ograđeno je ogradom, ima pešačke staze i ima održavanje zelenila i čistoće na groblju. Lokacija groblja je pogodna i ima dovoljno prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ima ogradu, trava i žbunje prekrivaju groblje i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
11. Gradsko groblje u Gnjilanu ima kompletnu i održavanu ogradu. Na groblju postoje pešačke staze, ali u nekim delovima održavanje zelenila i čistoće nije na pravom nivou. Lokacija groblja je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila. Na pravoslavnom groblju nema pešačkih staza, zelenilo se ne održava, trava i žbunje prekrivaju groblje i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
12. U južnoj Mitrovici, gradsko groblje je ograđeno ogradom, koja je kompletna, ima pešačke staze i održavanje zelenila i čistoće je na dobrom nivou. Lokacija groblja je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje je ograđeno ogradom ali nema pešačke staze, zelenilo se ne održava, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
13. U Zvečanu (u selu Rudare) groblje je ograđeno ogradom, koja je kompletna. Groblje nema dovoljno pešačke staze, a održavanje zelenila i čistoće je relativno dobro. Lokacija i pristup groblju je pogodan. U Severnoj Mitrovici, muslimansko groblje ima ogradu, ali je oštećena i ne održava se. Nema pešačke staze, a održavanje zelenila i čistoće na groblju nije na nivou.
14. Gradsko groblje u Prizrenu ima kompletnu i održavanu ogradu, zelenilo na groblju se održava i čistoća je na dobrom nivou. Pešačke staze na groblju su regulisane, lokacija groblja je pogodna, ali nedostaje prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje se nalazi u blizini gradskog groblja, ima ogradu, pešačke staze i održavanje čistoće i zelenila.

15. U Lipljanu, gradsko groblje je regulisano 2016. godine, pešačke staze su dovoljne, groblje je ograđeno ogradom koja je potpuna i održavanje čistoće i zelenila je na dobrom nivou. Lokacija groblja je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ima ogradu, ali nema pešačke staze i nije vidljivo da ima održavanja zelenila i čistoće.
16. Gradsko groblje u Obiliću je ograđeno ogradom koja je potpuna, pešačke staze nisu dovoljne i održavanje zelenila nije potpuno. Održavanje čistoće je na nivou, lokacija groblja je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ograđeno je ogradom, nema pešačke staze i nije vidljivo bilo kakvo održavanje ili briga za ovo groblje.
17. U Kosovu Polju, na gradskom groblju uočeni su nedostaci što se tiče održavanja čistoće i zelenila na groblju. Groblje nema dovoljno pešačkih staza i nisu dovoljno održavane. Lokacija je pogodna, groblje ima ogradu koja se održava i ima prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje se ne održava. Ima ogradu, nema pešačke staze, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
18. Gradsko groblje u Glogovcu ograđeno je ogradom i održavanje čistoće na groblju je na dobrom nivou. Nema pešačke staze, a zelenilo nije dovoljno održavano, neki delovi groblja su prekriveni travom. Groblje se nalazi na pogodnoj lokaciji i ima prostora za parkiranje vozila.
19. U Orahovcu, groblje je delimično ograđeno, nema pešačke staze, a održavanje čistoće i zelenila nije na odgovarajućem nivou. Lokacija groblja nije pogodna, jer je teren prilično strm i nema prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje nema pešačke staze, ograda je oštećena, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
20. Gradsko groblje u Peći ima ogradu i briga za čistoću na groblju je na nivou. Ima pešačke staze, ali nisu dovoljne, a održavanje zelenila nije potpuno. Lokacija groblja je pogodna i ima dovoljno prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno i katoličko groblje ima ogradu, ali nema dovoljno pešačkih staza, održavanje zelenila nije na nivou, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
21. Gradsko groblje u Klini ima ogradu, ali nije kompletna i održavana. Briga za čistoću i zelenilo na groblju nije na nivou. Ima smeća, a neki grobovi su prekriveni travom. U nekim delovima groblja nedostaju pešačke staze, dok postojeće staze nisu dobro održavane. Lokacija groblja je pogodna, ali nema prostora za parkiranje vozila. I pravoslavno groblje je u sličnom stanju i nije vidljivo održavanje.
22. Gradsko groblje u Kamenici je ograđeno ogradom, koja je kompletna i održavana, ali nema staze za pešake, a zelenilo na groblju se ne održava dovoljno. Lokacija groblja nije pogodna jer je put do groblja veoma uzak i pristup je težak, naročito tokom obavljanja pogrebnih ceremonija i nema prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ima ogradu, ali nema dovoljno pešačkih staza i nije vidljivo održavanje zelenila.
23. Gradsko groblje u Vitini je ograđeno ogradom, ali u nekim delovima je oštećena i nije održavana. Održavanje čistoće i zelenila je na dobrom nivou, ali nema pešačke staze. Održavanje zelenila na groblju je na dobrom nivou. Lokacija groblja je pogodna i ima

prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje ima ogradu, ali nema dovoljno pešačkih staza i nije vidljivo održavanje zelenila.

24. Gradsko groblje u Juniku ima ogradu, briga za čistoću i zelenilo na groblju je na nivou. Ima pešačke staze i dobro se održavaju. Lokacija groblja je pogodna i ima dovoljno prostora za parkiranje vozila.
25. Gradsko groblje u Dečanu ima ogradu, ali nedostaju pešačke staze. Briga za čistoću i zelenilo na groblju je na nivou. Lokacija groblja je pogodna i ima dovoljno prostora za parkiranje vozila.
26. Gradsko groblje u Istoku ima ogradu, ali nije kompletna i održavana. Briga za čistoću i zelenilo na groblju nije na nivou. Vidljivi su otpaci i neki grobovi su prekriveni travom. U nekim delovima groblja nedostaju pešačke staze, dok postojeće staze nisu dobro održavane. Lokacija groblja je pogodna, ali nema prostora za parkiranje vozila.
27. U Mališevu gradsko groblje ima ogradu, ali nedostaju pešačke staze. Održavanje zelenila i čistoće nije na odgovarajućem nivou. Lokacija groblja je pogodna, ali nema prostora za parkiranje vozila.
28. U Suvoj Reci, gradsko groblje je ograđeno ogradom, ima održavanje čistoće i zelenila, ali nedostaju pešačke staze i prostor za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje nema pešačke staze, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje.
29. U Gračanici, pošto kapacitet na starom groblju nije bio dovoljan, opština je izdvojila novu lokaciju za groblje. Nova lokacija je pogodna i počela je da se koristi za sahrane, mada u nekim slučajevima ljudi još uvek sahranjuju svoje rođake na starom groblju, zbog veće blizine grada. Groblje je ograđeno ogradom, ima pešačke staze, održavanje čistoće i zelenila je na dobrom nivou i ima prostora za parkiranje vozila.
30. Groblje u Dragašu je ograđeno ogradom, ali nema pešačke staze i nije vidljivo održavanje zelenila na groblju. Lokacija groblja je prilično nepogodna, teren je vrlo strm i vrlo je teško obavljanje pogrebnih ceremonija na takvom terenu i nema prostora za parkiranje vozila.
31. Groblje u Mamuši je ograđeno ogradom i ima pešačke staze. Zelenilo i čistoća se održavaju, lokacija je pogodna, ali nema prostora za parkiranje vozila.
32. U Štimlju, gradsko groblje ima ogradu, ali nedostaju pešačke staze, održavanje zelenila i čistoće je na dobrom nivou. Lokacija je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila. Pravoslavno groblje nema pešačke staze, ograda je oštećena, trava i žbunje prekrivaju deo groblja i nije vidljivo bilo kakvo održavanje groblja.
33. U Kačaniku i Hani Elezit, gradsko groblje ima kompletnu ogradu, ali nedostaju pešačke staze i održavanje zelenila i čistoće nije redovno. Lokacije su pogodne i ima prostora za parkiranje vozila.
34. U Štrpcu, gradsko groblje ima ogradu i pešačke staze. Održavanje zelenila i čistoće je na prosečnom nivou. Lokacija je pogodna, ali nema prostora za parkiranje vozila.

35. U Zubinom Potoku groblje ima pešačke staze, održavanje zelenila i čistoće je relativno dobro i lokacija groblja je pogodna. U Leposaviću, staro groblje je zatvoreno, a na novoj lokaciji regulisano je novo groblje koje je u dobrom stanju.
36. Gradsko groblje u Vučitrnu je ograđeno ogradom, koja je kompletna i održavana. Zelenilo i čistoća se održavaju i oni su na nivou. Pešačke staze na groblju su regulisane i ima dovoljno prostora za parkiranje vozila.
37. U Skenderaj, opština je u toku 2016. godine dodelila novu parcelu za groblje u selu Poljance. Novo groblje je ograđeno ogradom, ali nema pešačke staze. Održavanje zelenila na groblju nije na odgovarajućem nivou, dok je lokacija groblja pogodna.
38. U Klokotu i Partešu, groblja imaju ograde i održavanje zelenila i čistoće na groblju je na dobrom nivou. Lokacija groblja je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila. Groblje u Ranilugu ima postavljenu ogradu, održavanje zelenila i čistoće je relativno dobro.
39. Gradsko groblje u Novom Brdu ima ogradu, ali ne i pešačke staze, održavanje čistoće na groblju je na nivou, ali održavanje zelenila na groblju nije dovoljno. Put do groblja je veoma uzak, nepogodan i pristup je težak posebno tokom obavljanja pogrebnih ceremonija. Pravoslavno groblje ima ogradu, čistoća se održava, ali održavanje zelenila nije na nivou. Lokacija je pogodna i ima prostora za parkiranje vozila.

Pravna analiza

40. Obaveza da se poštuje dostojanstvo svake osobe proizilazi iz Ustava Republike Kosova i predstavlja osnovno načelo utvrđeno i u glavnim međunarodnim dokumentima o zaštiti ljudskih prava. Ustav Republike Kosovo, u članu 23 utvrđuje da "*Ljudsko dostojanstvo je neosporivo i predstavlja osnov svih ljudskih prava i osnovnih sloboda*". Na osnovu toga, Ombudsman podseća da radnje i odluke svih javnih organa treba da budu u duhu ove definicije, kao fundamentalno načelo i okvir tumačenja osnovnih prava svakog pojedinca.
41. Nedostatak adekvatnih akcija od strane lokalnih autoriteta u oblasti upravljanja i održavanja groblja i postojeće neregularno stanje groblja direktno utiče na povredu dostojanstva svih osoba koje posećuju groblja njihovih rođaka, posebno uzimajući u obzir njihovu osetljivost i emocionalno stanje tokom obavljanja tih poseta.
42. Upravljanje i održavanje javnih površina je nadležnost opština, utvrđena na osnovu Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi¹, član 17, tačka p, kojim se utvrđuje sledeće: "*Opština ima potpunu i isključivu nadležnost u pogledu brige o lokalnim interesima, poštujući pri tom standarde predviđene važećim zakonodavstvom iz sledećih oblasti:.....(p) pružanje i održavanje javnih parkova i mesta*". Obaveze opština u oblasti održavanja i upravljanja grobljem takođe su utvrđene opštinskim statutima i opštinskim Pravilnicima.
43. U većini opština na Kosovu, na osnovu člana 12. stav 12.1 i stav 12.2 tačka c, Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi i opštinskih Statuta, uređivanje i održavanje groblja regulisano je posebnim Pravilnicima za održavanje i upravljanje groblja ili je ovo pitanje regulisano Pravilnicima za javne službe. U svim ovim Pravilnicima predviđeni su opšti

¹ <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2530>

uslovi za pružanje pogrebnih usluga, regulisanje i održavanje groblja kao i organ odgovoran za sprovođenje ovih pravilnika, što je u većini slučajeva Direkcija javnih službi.

44. Pravilnik za upravljanje grobljem i komemorativnim objektom u opštini Priština², odobren od strane Skupštine opštine Priština, dana 24. marta 2014. godine, između ostalog, u članu 32, što se tiče održavanja groblja, utvrđuje sledeće:

Pod održavanjem groblja podrazumevamo:

- a) izgradnju i održavanje groblja, ploča, spomen obeležja itd.;*
- b) održavanje zelenila i cveća na groblju;*
- c) održavanje ograde groblja;*
- d) izgradnju i održavanje puteva i staza blizu groblja;*
- e) održavanje čistoće na groblju;*
- f) održavanje infrastrukture (struja, voda, kanalizacija, osvetljenje, objekat itd.);*
- g) održavanje komemorativnog objekta i*
- h) čišćenje staza i uklanjanje snega i leda sa njih.*

45. Pravilnik o održavanju, uređivanju i očuvanju groblja na teritoriji Opštine Istok³ koji je usvojila Skupština Opštine Istok, dana 29. maja 2015. godine, u članu 11 definiše zabranjene aktivnosti na grobljima, kao što su: ulazak i izlazak van vremena kada je groblje otvoreno za posetioce ako se narušava javni red i mir, ulazak dece ispod dobi od 10 godina bez pratnje odraslih osoba, prelazak preko ograde groblja, gaženje zelenih površina, lomljenje drveća, kidanje cveća i drugog dekorativnog bilja; gaženje i oštećenje izgrađenih grobova kao i mesta oko njih, remećenje mira na groblju, i uvođenje stoke na ispašu u groblje, paljenje smeća i ostalog otpada, i tako dalje.

46. U skoro svim opštinskim Pravilnicima za upravljanje i održavanje groblja, između ostalog, jasno se utvrđuju odgovornosti opština u održavanju i upravljanju groblja, posebno imajući u vidu: ograde groblja i njihovo održavanje, održavanje ulaza i izlaza, održavanje pešačkih staza, održavanje zelenila na groblju, održavanje čistoće i reda na groblju, pogodna lokacija, održavanje infrastrukture, parkirališta za vozila, i tako dalje.

47. U skladu sa međunarodnom praksom, u zavisnosti od individualnih lokacija groblja, održavanje groblja, između ostalog uglavnom obuhvata: brigu i čišćenje pristupnih puteva za pešake i transportna sredstva, održavanje granica groblja, kapija i unutrašnjih zidova, uklanjanje otpada, održavanje znakova i obaveštenja, nivelisanje terena prema potrebi, održavanje zelenila, sadnju i održavanje prostora sa cvećem, sečenje i negu drveća i žbunja, održavanje pratećih objekata na groblju, i tako dalje.

48. Što se tiče zakonodavnog aspekta, neke zemlje su to pitanje regulisale posebnim zakonom, kao na primer u Republici Hrvatskoj, pitanje groblja je regulisano posebnim

² <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=11865>

³ <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=11479>

zakonom. Hrvatski Zakon o grobljima⁴ reguliše pitanje izgradnje, korišćenja i upravljanja groblja, koja su prema ovom zakonu komunalni objekti u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, na čijoj teritoriji se nalaze. U ovom zakonu takođe se utvrđuju obaveze jedinica lokalne samouprave da se brinu za upravljanje i održavanje groblja, na osnovu ispunjenja kriterijuma i pravila utvrđenih zakonom, kao i utvrđuju se rokovi unutar kojih treba izdati podzakonske akte u vezi sa upravljanjem i održavanjem groblja.

Nalaz Ombudsmana

49. Ombudsman, uzimajući u obzir stanje upravljanja i održavanja groblja, kao što je gore izneto, zaključuje da: Postojeće stanje groblja u nekim opštinama Republike Kosova, što se tiče upravljanja i održavanja groblja vrši povredu ljudskog dostojanstva, garantovanog članom 23. Ustava Republike Kosova, odnosno dostojanstva članova porodica preminulih osoba. Takođe, postojeći nivo upravljanja i održavanja groblja predstavlja i neizvršavanje nadležnosti opštinskih vlasti, kao što je propisano Zakonom br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi i neispunjavanje obaveza propisanih opštinskim Pravilnicima usvojenim od strane opštinskih Skupština, koji jasno definišu nadležnosti i obaveze opština u oblasti upravljanja i održavanja groblja.
50. Na osnovu procene stanja upravljanja i održavanja groblja u opštinama Republike Kosova, kao i polazeći od načela sprovođenja zakonitosti i u cilju poboljšanja postojećeg stanja u kojem se nalaze groblja, Ombudsman, u skladu sa članom 135. stav 3. Ustava Republike Kosova i člana 18. tačka 1.2, Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu:

PREPORUČUJE

Opštini Priština

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Kompletirati ogradu na groblju i održavati je.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

Opštini Orahovac

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Kompletirati ogradu na groblju i održavati je.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

Opštini Klina

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/1998_02_19_2290.html

- Regulisati ogradu na groblju i održavati je.

Opštini Istok

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.
- Regulisati ogradu na groblju i održavati je.

Opštini Vitina

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Regulisati ogradu na groblju i održavati je.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Peć

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Kosovo Polje

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

Opštini Kamenica

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Novo Brdo

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Obilić

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Dragaš

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Glogovac

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Mališevo

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

Opštini Skenderaj

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje zelenila na groblju.

Opštini Kačanik

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

Opštini Hani Elezit

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.

Opštini Podujevo

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

Opštini Štimlje

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

Opštini Suva Reka

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.
- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

Opštini Uroševac

- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.
- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

Opštini Gnjlane

- Obezbediti redovno održavanje čistoće i zelenila na groblju.
- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

Opštini Severna Mitrovica

- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

Opštini Zvečan

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.

Opštini Dečane

- Otvoriti nove pešačke staze na groblju.

Opštini Đakovica, Južna Mitrovica i Lipljan,

- Obezbediti sveobuhvatno održavanje groblja.

U skladu sa članom 132. stav 3 Ustava Republike Kosova ("*Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahtjeve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom.*") i članom 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu ("*Autoriteti, kojima je Narodni Advokat uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja.*"), ljubazno Vas molimo da nas obavestite o radnjama koje ćete preduzeti u vezi sa ovim pitanjem.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari

Ombudsman